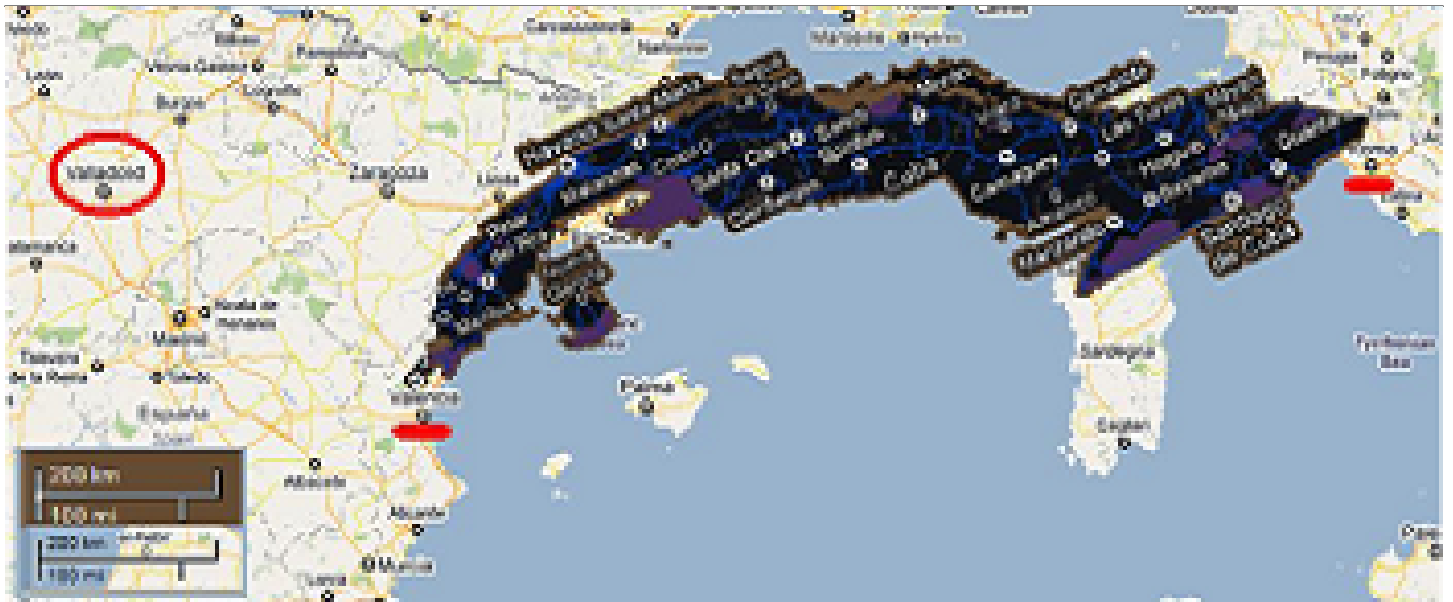

És l'illa de Cuba “tan luenga como desde Valladolid a Roma”?

Autor: Àlex Sendra

Data de publicació: 07-10-2019

L'Àlex Sendra demostra amb un senzill càlcul matemàtic que els censors han substituït la ciutat de València per la de Valladolid en una obra d'En Bartolomé de las Casas.

Això que us explicaré ara és un extracte de la ponència “Indicis de catalanitat a la Brevísima relación de la destrucción de las indias d'en Bartolomé de las Casas” que vaig presentar al 10è Simposi sobre la descoberta catalana d'Amèrica el 20 de novembre de 2010 a Arenys de Munt.

Segons el que explica En Jordi Bilbeny [1] sobre En Bartolomé de las Casas als seus llibres, sembla molt probable que aquest fóra un autor català fet passar per castellà per la censura.

Quins referents geogràfics té al cap, En Bartolomé de Las Casas, a l'hora de comparar extensions de terra?

—Un és aquest:

Brevissima 1552: ‘En la isla de la Trinidad, que es mucho mayor que Sicilia.’

I Sicília formava part de l'imperi català.

—Un altre referent geogràfic és aquest:

Brevissima 1552: ‘una provincia mayor que el condado de Rusellón’.

—I encara un altre referent geogràfic: se suposa que és Valladolid. Però si En Bartolomé de las Casas diu d'aquesta obra que “acabéla en Valencia...” a continuació, veurem on acabem nosaltres:

Brevissima 1552: ‘La isla de Cuba es cuasi tan luenga como desde Valladolid a Roma. [...] La isla de Cuba, que es, como dije, tan luenga como de Valladolid a Roma.’

Segons la Brevísima, si agafàrem l'illa de Cuba i la posàrem en un extrem a Roma, en l'altre extrem, on hauria de ser?

De Valladolid a Roma: 1426 Km. Cuba d'extrem a extrem: 1139 Km. Diferència: 287 Km (clicqueu-hi damunt).

Podem calcular les distàncies entre dos punts qualsevol del planeta sabent-ne les coordenades [2]. Amb el google maps podem treure les coordenades dels dos extrems de l'illa de Cuba [3]:

Els dos extrems de l'illa de Cuba són a 1139 Km: l'un de l'altre.

De Valladolid a Roma hi ha 1426 Km: una diferència major del 25%.

En canvi, València és a 1117 Km de Roma, una diferència menor d'un 2%.

De València a Roma: 1117 Km. Cuba d'extrem a extrem: 1139 Km. Diferència: 22 Km.

Encara que les distàncies en l'època de Bartolomé de Las Casas no foren mesurades amb la precisió actual, amb aquestes xifres hem d'acceptar que de les tres distàncies considerades, dues són comparables entre elles per la igualtat de distàncies i l'altra no. Ara i al segle XVI.

Conclusió

Hem de triar entre dues visions:

a) ¿Una visió sense censura, en la qual cal fer la vista tan grossa com per acceptar, per exemple, que són comparables en igualtat d'alçada una persona de 1m 70 cm. i una altra de 2m 13 cm.?

b) ¿O una visió en què se censura la Nació Catalana a favor de Castella, on és evident que s'esborra València substituint-la per Valladolid, però que té l'avantatge que la comparació que hem d'acceptar és tan fàcil com comparar l'alçada d'una persona de 1m70 i una altra que no ho siga per 3 cm.?

Àlex Sendra

Notes bibliogràfiques:

[1] Jordi Bilbeny, Brevíssima relació de la destrucció de la Història. Els llibres del Set-ciències (1998) - pàgines 27-32 i 159-162.

Jordi Bilbeny, Totes les preguntes sobre Cristòfor Colom ; Llibres de l'index (2003), pàg 141-144.

[2] http://www.tutiempo.net/p/distancias/calcular_distancias.html

[3] [(21.871,-84.959) i [20.211,-74.132] en aquest estudi.